

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
6. svibnja 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 38
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Radni narod grada i kotara svečano proslavio Međunarodni praznik rada

I ovogodišnja proslava Međunarodnog praznika rada pretvorila se u narodno veselje. Ne samo u gradu već i u općinskim centrima te selima našeg kotara najsvetnije je proslavljen Praznik rada — 1. maja. Ulice, trgovi, poduzeća, školske zgrade, izlozi bili su ukrašeni zelenilom, cvijećem i zastavama.

Uoči velikog praznika paljene su brojne vatre a u zadrudnim domovima i školama održane su svečane akademije i priredbe sa biranim programom. Održan je velik broj zabava i sportskih takmičenja. Mnogstvo radnih ljudi na sam praznik pošlo je na izlet u bližu i dalju okolicu.

ŠIBENIK

U samom gradu zvuk sirena tvornica i brodova oglasio je početak proslave. Na gradskim tvrđavama i po okolnim brežuljcima upaljene su brojne vatre, a Narodna glazba svirajući koračnice prolazila je gradskim ulicama. Na Poljani maršala Tita kao i po ulicama neuobičajeno mnoštvo građana. Pred svečano ukrašenim izlozima tiskaju se djeca i odrasli.

Na dan proslave na Poljani maršala Tita bilo je neobično živo. Masa građana s velikim zanimanjem pratila je javnu vježbu naših vatrogasaca koji su i tom prilikom pokazali svoju visoku spremu. Nakon uspjele vježbe održan je prijateljski susret u odbojki između izabranih ekipa »Mornara« i »Parizana«.

Narodna glazba kao i glazba JRM održale su koncerte u gradskom perivoju i na Poljani maršala Tita.

U Narodnom kazalištu, koje je bilo ispunjeno do posljednjeg mjesta, nastupili su članovi Zagrebačke Opere, a drugog dana pjevači Radio Beograda. Članovi OKUD »Miro Vibić« izveli su preko razgla-sne stanice uspješno vedro večer.

Na stadionu »Rade Končar« održan je prijateljski nogometni susret između »Splita« i »Šibenika«.

Drugog i trećeg dana proslave mnoštvo građana pošlo je na izlet u bližu i dalju okolicu.

VODICE

Ove godine Vodičani su naročito svečano proslavili Međunarodni praznik rada.

Konjanici i mjesna glazba predvodili su veliku povorku u kojoj su učestvovali brojni mještani, lovci, vatrogasno društvo, pripadnici

PAZ-a, te sportske i ostale organizacije u mjestu.

Na mitingu, kojem je prisustvovalo preko hiljadu ljudi, govorio je o značaju 1. maja Nikola Špirić, predsjednik NO-a kotara. Nakon toga je u zadrudnom domu održana svečana priredba koju je uveličao nastup ansambla šibenskog Narodnog kazališta Izvedbom komedije »Porodica Blo«.

Na izlet u Zadar i Slapove Krke pošli su zadrugari i brojni mještani.

DEVRSKE

Narod Devrsaka je sa veseljem proslavio ovogodišnji Praznik rada. Ne samo u centru općine već i po ostalim selima brojne zastave i zelenilo bili su vidni izraz prazničkog raspoloženja.

Na raskrsnicama podignuti su brojni slavoluci, a preko 150 krijesova upaljeno na području općine.

Svečana priredba održana je u zadrudnom domu u Devrskama kojoj su prisustvovali ne samo mještani već i seljaci iz okolice. Računa se da je bilo prisutno oko 1000 lica. Po svim mjestima na području općine priredbe školske djece i odraslih na kraju su se pretvorile u narodno veselje.

TIJESNO

Praznik radnog naroda svečano je proslavljen i na području općine Tijesno. Uoči 1. maja održane su prigodne akademije u Tijesnom, Pirovcu i Murteru.

Na svečanoj priredbi u Tijesnom nastupio je tamburaški zbor, a omladinke zdravstvenog tečaja izvele su jedan igrokaz, nekoliko narodnih kola, a održale su i prigodne recitacije. Na akademiji je Roko Frkić, predsjednik NO-općine govorio o značaju 1. maja.

U Murteru su priredbu dali učenički osmogodišnje škole sa svojim nastavnici. Isto tako učenici su

dali priredbu i u Pirovcu. Na sam dan proslave u Tijesnom, Pirovcu, Jezerima i drugim mjestima organizirano je narodno veselje.

Oko 300 lica od toga samo iz Pirovca dvije stotine posjetilo je Biograd n/m. Tom prilikom je tamburaški zbor iz Tijesnog održao koncert u ljetnoj bašti poljoprivredne zadruge. U Biogradu je održan i nogometni susret između »Poletak« iz Pirovca i »Primorca«.

SKRADIN

Uoči 1. maja u Skradinu je upričena bakljada u kojoj je učestvovalo oko 600 mještana i pripadnika JNA.

Održan je i miting na kojem je o značaju 1. maja govorio Andrija Petrović, predsjednik Mjesne organizacije SSRN. Vatrogasno društvo je priredilo uspješnu zabavu, a pripadnici Armije izveli su priredbu sa biranim programom.

I po ostalim selima ove općine ove godine svečano je proslavljen 1. maja. Školska djeca su sa svojim učiteljima davala priredbe, a u Rupama je oko 500 ljudi učestvovalo u svečanoj povorci.

PRIMOŠTEN

I Primošten selo dočekalo je praznik u zelenilu i zastavama. U zadrudnom domu održana je svečana priredba na kojoj su nastupili tamburaški zborovi muškaraca, žena i pionira. Referat o značaju 1. maja održao je Rajko Čakić, učitelj. Na priredbi je sa jednom minutom šutnje odana pošta drugu Borisu Kidriču.

Narodno veselje, koje se razvilo naročito 1. maja, uveličala je mjesna glazba i tamburaški zbor.

ŠIBENIK-VANJSKI

Narod sa područja NO-a vanjske općine pridružio se s veseljem ostalom narodu kotara. Uoči 1. maja po svim selima zapaljene su vatre, a svečane priredbe održali su učenički škola u Vrpolju i Dubravi. Poljoprivredne zadruge organizirale su narodno veselje koje je zahvatilo sva sela na području ove općine. Velik broj ljudi pošao je na izlete, a osobito na Slapove Krke.

U ČAST ROĐENDANA MARŠALA TITA

Oko 10.000 trkača u štafeti

Štafetu Narodne republike Hrvatske naš kotar će primiti 14. ov. mj. od splitskog kotara i to 3 km od Lešnjice. Ona prolazi kroz Boraju, Podine, Vrpolje a u naš grad stiže istoga dana u 20 sati, gdje će i prenoćiti.

15. ov. mj. Glavna štafeta polazi iz Šibenika u 5.30 sati, te prolazi kroz Vodice (raskrsnica), Tribunj (raskrsnica), Tijesno (raskrsnica), Pirovac i kod Prosike 2 km iznad Roguše naš kotar predaje štafetu palicu zadarskom kotaru.

Na području grada i kotara organizirane su brojne lokalne štafete. Tako će u štafeti učestvovati sva sela u kotaru. Za glavnu štafetu, koja prolazi kroz naš kotar u dužini od 62 km, štafetu palicu nosit će oko 600 trkača sa oko 1000 pratilaca.

Lokalne štafete iznosit će dužinu od 320 km, a u njima će učestvovati 3000 trkača i oko 5000 pratilaca. Pored toga, lokalne štafete će se kretati i morskim putem u dužini od 15 milja.

U gradu će biti organizirano preko 20 lokalnih štafeta. U njima će učestvovati sva naša važnija poduzeća, srednje škole i sportske organizacije. 600 trkača prevalit će put u dužini od 35 km. Osim toga, grad će dati oko 250 trkača za glavnu štafetu i to na pruzi Vrpolje—Šibenik—Vodice.

Povodom „Tjedna borbe protiv tuberkuloze“

Od 9.—16. svibnja održat će se u cijeloj Jugoslaviji tjedan borbe protiv tuberkuloze. U te dane, već dugi niz godina, vrši se ponovno široka mobilizacija svih onih kadrova i organizacija koji imaju udjela u suzbijanju te socijalne i zarazne bolesti. U te dane vrši ujedno bilansa uspjeha i neuspjeha postignutih u toj borbi.

Jugoslavija spada u zemlje gdje je tuberkuloza jako proširena. Dok se smrtnost od tuberkuloze kreće u skandinavskim zemljama i SAD od 15—20 na svakih 100.000 stanovnika godišnje, dotle se ona još uvijek kod nas penje oko 200 na isti broj stanovnika. To znači, da u Jugoslaviji umire godišnje oko 33.000 ljudi od tuberkuloze. Ima zemalja, gdje je taj broj daleko veći nego kod nas, kao na pr. mnoge zemlje u Aziji i Africi.

Ražna pustošenja, neimaština i glad pogodovala su širenju tuberkuloze, pa je zato odmah po oslobođenju poduzeta široka akcija sa strane našega saniteta, da smanji

svim mogućim sredstvima mortalitet od tuberkuloze. Znatnu ulogu su pri tom imali antituberkulozni dispanzeri, čiji je broj povećan u zadnjih par godina za 150, a isto tako je povećan i broj bolesničkih kreveta na 13.000, od 3000 koliko ih je bilo u bivšoj Jugoslaviji. Istodobno pojačana je propaganda na svim linijama, naročito putem sekcija za borbu protiv tuberkuloze pri odborima Jugoslavenskog crvenog križa.

Uspirkos svih tih navedenih mjera, otkrivamo dnevno nove i stare slučajeve tuberkuloze, a naročito kod djece. Broj bolesničkih kreveta još uvijek je premalen, da primi sve one koji boluju od otvorene tuberkuloze. Prema tome je broj ljudi sa otvorenom tuberkulozom, koji žive među zdravima, još uvijek tolik da ne možemo nikada biti sigurni po zdravlje naše djece, koja su vanredno osjetljiva na zarazu uzročnikom tuberkuloze. Na sreću, većina djece koja se zarazi, ipak ostane zdrava, a tek mali broj

istodobno oboli. Koje će zaraženo dijete oboljeti, a koje ne će, nemoguće je da predvidimo. Najteže prolaze ona djeca koja su stalno izložena infekciji unutar kruga svog stalnog boravka. Praksa je pokazala da i slučajni susreti na bilo kojem mjestu mogu zaraziti dijete, ako je isto za vrijeme toga kratkoga susreta bilo izloženo jakoj infekciji sa strane nosioca otvorene tuberkuloze. To su tzv. ulične infekcije. Mi nikada ne možemo biti sigurni, ne će li upravo naše dijete stradati na takav slučajan način. Upravo je zato i potrebno, da zaštitimo našu djecu od infekcije, te da tako izbjegnemo raznim neugodnostima, koje donosi jedno tuberkulozno oboljenje. Ta se zaštita postizava cijepljenjem protiv tuberkuloze tzv. besežiranjem.

Metoda besežiranja je dosta stara, ali joj se nije poklanjala ona pažnja koju zaslužuje. Najjače je prodrla u skandinavskim zemljama, pa u Francuskoj, Njemačkoj i

SAD, dok se je kod nas tek pred par godina počela sistematski provoditi. Iako je ta metoda kod nas kratkog vijeka, ipak smo opazili vanredne rezultate postignute na polju suzbijanja tuberkuloze. Besežirano dijete rijetko kad oboli od primarnih formi tuberkuloze, upravo onih, koje prave tolike neugodne komplikacije kod djece, izazivajući kadkada i samu tuberkuloznu meningitidu. Takovu cijepljenu djecu ne moramo čuvati onako strogo od uličnih slučajnih infekcija ili infekcija koju nam može u kuću unijeti koji slučajni prolaznik. Za našu necijepljenu djecu postoji još jedna opasnost. Ima tbc bolesnika, koji su u toku liječenja postali otporni na moderne antibiotike (streptomycin, cutizon i t. d.). Takovi bolesnici nose u sebi klice koje uopće ne reagiraju na te lijekove. Djetetu, koje je zaraženo takovom formom klica, slabo ili nikako ne pomažu navedeni lijekovi, tako da se liječenje često veoma dugo zategne i time se

PRED GODIŠNJE KONFERENCIJE SSRNH

NEPOSREDNI ZADACI

Nedavno je održan sastanak Izvršnog odbora Socijalističkog saveza radnog naroda kotara, na kojem su se raspravljala organizaciona pitanja a naročito se govorilo o pripremama za predstojeće skupštine osnovnih organizacija Socijalističkog saveza. Tom prilikom je odlučeno da se do kraja ovoga mjeseca održe skupštine osnovnih organizacija i općinske konferencije na području kotara. I upravo zbog važnosti konferencija potrebno je istaknuti neke momente koji će, ukoliko ih drugovi ozbiljno shvate, bez sumnje koristiti organizacionom sruđenju i jačanju osnovnih organizacija Socijalističkog saveza radnog naroda.

U prvom redu ovogodišnje skupštine i konferencije imat će, što bi tako trebalo da bude, radni karakter. Zbog toga će se na tim skupštinama i konferencijama tretirati cjelokupna problematika iz života onog mjesta, u kojem dotična organizacija djeluje. Posebno je važno istaknuti da je svakako potrebno tretirati probleme dosadašnjeg rada osnovnih organizacija kao i općinskih odbora, i na tim iskustvima donositi zaključke za buduću rad.

Na temelju dosadašnjih iskustava i problematike sa pojedinog područja svaka osnovna organizacija donijet će program rada koji će se u ovom slučaju brigom svih članova provoditi u život.

Na ovim skupštinama i konferencijama obaviti će se izbori za nove odbore koji bi po svom sastavu trebali da budu radna tijela. Prema tome je dužnost svakog člana Socijalističkog saveza da razmisli o tome koga birati u odbore osnovnih organizacija, jer će od toga izbora u glavnom i zavisiti i buduću rad osnovne organizacije Socijalističkog saveza. Svakako da će se u rukovodstvu birati najaktivniji članovi, radni ljudi koji su se i dosad isicali kvalitetom svoga rada i koji na kraju uživaju autoritet u narodu. U nove odbore bi u svakom slučaju trebale biti zastupljene žene i omladina o čemu se dosad nije vodilo dovoljno brige. Dosadašnja praksa je pokazala da preveliki broj odbornika u osnovnim organizacijama Socijalističkog saveza nije izvršavao funkcije tijela i upravo zbog toga pristupit će se biranju takvih rukovodstava, u kojem će biti manji broj odbornika na pr. za veće osnovne organizacije do 15 a u manjim od 7 do 13 odbornika.

Same pripreme za skupštine i konferencije koristiti za organizaciono sruđenje i učvršćenje organizacija Socijalističkog saveza. Tako bi bez daljnijega trebalo pristupiti sruđenju samih spiskova kako bi se moglo ustanoviti tko je član Socijalističkog saveza a tko pak nije, izvršiti uplatu zaostale članarine, pronaći prikladne prostorije za organizaciju. Kad je riječ o prostorijama, onda je istaknuti da se ne može tako reći ni zamisliti normalan rad bez jedne prostorije koja bi po svom smještaju i uređenju morala biti najbolja u selu. U prostorijama organizacije organizirati u svakom slučaju dežurstvo i to bar tri puta sedmično.

Pred same skupštine i konferencije neophodno je održati predizborne sastanke osnovnih organizacija i općinskih odbora Socijalističkog saveza na kojima će se detaljno raspraviti o pripremama odnosno o svemu onome što je u vezi sa predstojećim godišnjim skupštinama i konferencijama.

Na godišnjim skupštinama osnovnih organizacija, pored ostalog, izabrat će se i delegati za općinsku i kotarsku konferenciju i to na svakih 200 članova birat će se jedan delegat za kotarsku a na svakih 50 članova jedan delegat za općinsku konferenciju. Ključ za biranje delegata za općinsku konferenciju može se odrediti prema potrebama koje se ukažu na području same općine.

U koliko se ozbiljno pristupi realiziranju neposrednih zadataka onda će nesumnjivo i uloga Socijalističkog saveza u društvenom životu na području našeg kotara postati veća i korisnija.

priječiti normalni razvoj djeteta. Mnoge su zemlje uvele obavezno besežiranje djece i omladine. Među te spadaju skandinavске zemlje, Francuska i neke druge države. I u Jugoslaviji postoji obavezno cijepljenje djece i omladine od navršene 1. do 18. godine starosti.

Ako razmotrimo rezultate, koji su postignuti besežiranjem u Šibeniku i na teritorijem koji gravitira šibenskoj bolnici, onda ćemo uočiti kako je beseže stvarno mnogo pomogao u suzbijanju tuberkuloze kod djece. Od 1950. do danas primljeno je u tbe dio dječjeg odjela samo jedno dijete na liječenje koje je bilo besežirano. Sva ostala djeca (Nastavak na 2. strani)

Pripreme za konferencije SSRN u Skradinu

U Skradinu je 3. ov. mj. održan sastanak općinskog odbora Socijalističkog saveza radnog naroda, kojem je, pored predsjednika osnovnih organizacija sa područja te općine, prisustvovali i drug Pere Škarica, predsjednik Kotarskog odbora Socijalističkog saveza.

Na sastanku se raspravljalo o pripremama za općinsku konferenciju kao i za skupštine osnovnih organizacija. Predsjednici osnovnih organizacija diskutirali su naročito o sadržaju rada Socijalističkog saveza na terenu. Pored toga, raspravljalo se i o organizaciji provedbe Titove štafete na području Skradinske općine.

Može li se već sada osnovati Radničko sveučilište?

U prvom redu slažem se sa općim tvrdnjama u članku »Za prosvjećivanje radničke klase«. Tek bi se mogli sporiti u pitanju, koliko će dugo »dobar dio ljudi zaposlenih u industriji nositi još uvijek obilježje poluradnika-polupoljaka, sitnog zemljoposjednika«. No to i nije bitno. Razvitak će to već pokazati. Bitno je da se u članku smatra da postojeće stanje nalaže »bezušlovnu potrebu intenzivnog rada na prosvjećivanju radničke klase«.

I pored nesumnjivih uspjeha, pisac članka je sa dva primjera uvjerljivo pokazao teškoće na koje se nailazi u radu na prosvjećivanju nepismenih i polupismenih radnika, onih poluradnika. U nekim poduzećima oni su

i kad nisu proizvodili u radno vrijeme bili plaćeni samo zato da bi naučili čitati i pisati. Međutim, oni to praktički odbijaju time što više vole fizički raditi nego li učiti čitati i pisati. Drugi primjer je radnička gimnazija, koja je radnička samo po nazivu (iako u ovom slučaju nije krivnja samo do radnika). Slično se navodi i za sindikalne knjižnice, te o posjećivanju predavanja na Narodnom sveučilištu.

U cilju rješavanja tih pitanja Radnička kulturno-prosvjetna zajednica prihvatila je, između ostaloga, i zaključak da se osnuje Radničko sveučilište.

Smatram da taj zaključak Zajednice nije sretan. Po mom mišljenju, a uzi-

majući u obzir prilike, kako su očitane u članku, pitanje se postavlja: Da li je još uopće potrebno Radničko sveučilište?

Zaključak Zajednice argumentira se time, da »Narodno sveučilište nije uspjelo da okupi na predavanja radnike«, kojih »gotovo uopće nema na predavanjima Narodnog sveučilišta. Zato će Radničko sveučilište svoja predavanja održavati u samim poduzećima, i time osigurati posjet samih radnika«.

Dakle u toj argumentaciji sve se uglavnom svodi na to da se radnike okupi na predavanjima, koja oni inače, bilo zbog nedovoljne propagande ili nemarnosti ne posjećuju na Narodnom sveučilištu.

Smatram da to, nisu dovoljni razlozi za osnivanje radničkog sveučilišta. Stavio bih reka da sve što je navedeno u članku prije govori protiv osnivanja radničkog sveučilišta (naravno za sada!).

U svakom slučaju radničko sveučilište je viši stupanj prosvjećivanja i kulturnog odgoja radničke klase i radnička sveučilišta se za sada koliko mi je poznato, osnivaju uglavnom u Beogradu i glavnim gradovima republika. Točno je da program i predavanja na radničkim sveučilištima nisu i ne trebaju biti u visokom i suhoparnom stilu, ali ipak ona su prije svega namijenjena relativno obrazovanim radnicima. A na području našega grada i kotara taj prosjek ne zadovoljava, jer ima dosta nepismenih i još više polupis-

mih radnika.

Osim toga dobija se dojam da bi radničko sveučilište bilo namijenjeno u neku ruku baš onim radnicima, koji su sa sela i koji teško mogu prisustvovati večernjim predavanjima na sadašnjem Narodnom sveučilištu. Jer ostale radnike, koji stanuju u gradu moguće je smisljenijom akcijom privoljeti da posjećuju predavanja na Narodnom sveučilištu.

Osnivanje posebnog radničkog sveučilišta je preuranjeno! Ono bi po svojoj prirodi promašilo svoju svrhu.

Nema sumnje da je rukovodstvo Radničkog kulturno-prosvjetne zajednice dobro uočilo probleme i dobro zaključilo, da je potrebno u samim poduzećima održavati predavanja iz raznih oblasti u cilju kulturno-prosvjetnog razvijanja radničke klase. No toj akciji nije potrebno dati formu radničkog sveučilišta. To se jednostavno može nazvati predavanjima i diskusijama o radničkom samoupravljanju, predavanjima iz političke ekonomije, nacionalne povijesti, međunarodnih odnosa, historije međunarodnog radničkog i socijalističkog pokreta, fizike, kemije i t. d.

Može se dati i neki drugi naziv, ali nipošto ne naziv »radničko sveučilište«. S druge strane sasvim je moguće postići da radnici, koji stanuju u gradu, obrate veću pažnju Narodnom sveučilištu. A ukoliko je program predavanja neprikladan uvijek je moguće intervenirati, jer su u odboru Narodnog sveučilišta vjerojatno i predstavnici Mjesnog sindikalnog vijeća, koji u diskusiji o programu mogu predložiti svoj plan, i t. d.

Još jednom: 1. Neka se najavljeni program Zajednice provodi, samo nipošto ne pod nazivom radničkog sveučilišta. 2. Neka se utječe na radnike da posjećuju Narodno sveučilište.

Bolje manje a bolje. Zvučni nazivi sami po sebi ne donose rezultate, a rezultati koji ne bi odgovarali nazivu ustanove mogli bi škoditi, a naročito u tome da kompromitiraju samu ustanovu t. j. radničko sveučilište i sprječavaju njeno ostvarenje kada budu sazreli uvjeti.

P. P.

ZAPAŽANJA I PRIJEDLOZI

Gradu je potrebna nova tržnica

Narodni odbor gradske općine zauzeo se da uredi grad. Zidu se škole, podižu se tolike kuće za stanovanje, izgrađuje se vodovod, putevi, pristanište za brodove i t. d. Vidim da se nova uprava zauzima za mnoge stvari.

Samo o jednoj stvari, mogao bih reći najpotrebitijoj za Šibenik, nitko ne govori. Eto, sad ja hoću da o njoj nešto kažem. Donekle strahujem da mi mladi svijet ne bi prigovorio zbog toga, što se ja starina miješam u poslove mladog i učenog svijeta. Znam, da sam počeo stariti. Već sam navršio 82. godinu. Poštedili me mladi ili ne, ali nemam mira a da o ovoj stvari ne progovorim.

Mnogi znamo, da naša pijaca ne odgovara svojoj svrsi. Na prvom mjestu je vezana cestom, te nije niti jednu stopu rastavljena od nje. I prvi korak što zakoračiš sa pijace, ugaziš na državnu cestu koja ima velik promet. Na toj našoj pijaci prodaje se svako zelenje i voće. Nezgoda je za prodavaoca, jer je izložen svakim vjetrovima i kišama, a isto tako i kupci. Kad pune vjetar, tada iz daljine od 200—300 metara metete cestu koja je puna đubra i mokraće od raznih životinja i ljudske pljuvačke, te o njoj smeće slaže na pijaci i hrani.

Ulje i kvasina stoje na stolovima nepokriveni. Svijet sve to kupuje i nosi kućama. Mnogi to razno voće peru prije jela, ali ima i mnogo onih koji ga ne peru, već ga jedu neoprano. Kao što sam naprijed naveo, sve se to napunilo onom nečistom prašinom sa ceste. To je ružno vidjeti i štetno je za zdravlje naroda, a tu je k tome i slab ugled za naše mjesto.

Stoga preporučam NO-u našeg grada da traži bolju poziciju za pijacu zelenja i voća. Doduše, u Šibeniku je teško naći mjesto koje bi odgovaralo potrebama. Tu pijacu ne može se smjestiti na Šubićevac, ili pod Škopinac, ili preko Baldekina, u Crnici, Docu ili u gradu. Valja joj tražiti mjesto jedino u Varošu, ali i u Varošu ima samo jedan dobar položaj. A to je položaj na sjeveroistočnoj strani od Poljane, bivši Inchiostrov vrt i kuća Šupukova. Sav onaj prostor od Matijačeve kuće do bivše Badane, a kasnije zrade činovničke zadruga treba uzeti i na njemu sagrađiti pristojnu tržnicu. Taj prostor je duljine oko 80 a širine 30 metara. Tu bi se mogla sagraditi velika tržnica na čijem bi betonskom krovu također bila pijaca. U prizemlju zgrade moglo bi se napraviti dva reda dućana, u svakom redu 10, te bi za sitnu prodaju bilo dosta prostora. Ispod stepenica, koje bi vodile na terasu, trebalo bi smjestiti nužnike.

Tako bi naše jelo sačuvalo od nečiste prašine, koju nanose vjetrovi s obje strane ceste. Na taj način bile bi zaštićene i stvari koje se inače ne peru, kao što su smokve zelene i suhe, jer gube ukus kad se jedu i t. d. To vrijedi i za cvijeće. Nitko nema običaja da pere cvijeće već kad ga kupi odmah s njim pod nos, pa tako i iz cvijeća udišu prašinu.

U novu tržnicu moglo bi se smjestiti i mesnice. Kad bi se ta tržnica napravila Šibenik bi dobio vrlo korisnu stvar i podigao svoj ugled.

Molim upravu grada da s ovom stvari ne oklijeva, a građane da se za nju zauzmu kod uprave grada.

Napisao Marko S. Brkić

Povodom „Tjedna borbe protiv tuberkuloze“

(Nastavak sa 1. strane) ca, a tih je našlo bilo mnogo, nisu bila besežirana.

Razlog zašto još nisu kod nas sva djeca cijepljena protiv tuberkuloze je dijelom tehničke naravi, a dijelom je posljedica nepovjerenja koje postoji kod nekih roditelja protiv te metode. Protiv tog nepovjerenja izrazito govore s jedne strane pozitivni rezultati postignuti besežiranjem, a s druge strane kajanje onih roditelja, čija su djeca oboljela, jer su propustili priliku da se besežiraju. Ti su roditelji često prekasno uvidjeli da se država, stvarajući uredbu o obaveznom besežiranju, nije upuštala ni u eksperiment ni u avanturu, te da su mjerodavni sanitetski organi i te kako

dobro promozgali, prije nego što su savjetovali naredbodavnim organima države da izdaju takovu uredbu. Pored toga, upravo one države u kojima je besežiranje obavezno imaju danas najmanji mortalitet od tbc među djecom. I na kraju — opazanja izvršena na našem terenu govore o neškodljivosti i efikasnosti te metode.

Nadamo se da će ovih par redaka uoči tjedna borbe protiv tuberkuloze otvoriti mnogim roditeljima oči, jer nitko od nas ne će htjeti da nosi na savjesti bolest i nesreću svoga djeteta, ako mu se je pružala mogućnost da istu izbjegne.

Dr. E. O.—

Razgovori o ribarstvu bez ribara

Kad razgovarate s ribarima, profesionalnim ili sportskim, na prvo vam mjesto ističu dinamitaštvo.

— To je problem, kažu. I doista je to problem, veoma aktuelan, a istodobno i veoma star. — Ali ovo nije razgovor s ribarima.

Na jednom je sastanku načelnik OUP-a izvjestio:

— Protiv dinamitaša se jedino aktivno bori milicija, ali ova nije u stanju da svakog dinamitaša uhvati: na djelu. Milicija nema sredstava za to. Njezino kretanje je ograničeno na kopno . . .

— A ribari! — Od njih bi se mogla očekivati jaka aktivnost u tom pravcu, ali su pasivni. Očito, ne će da se zamjere: . . .

Zašto takav stav ribara! Oni i poznaju dinamitaše i mnogo govore o njima. Smetaju im. Zašto se pitamo, čemu toliko predrasuda prema štetničkom radu onih, koji iz održivosti prema trudu i u želji za dobiti, uništavaju izvore narodnom dohotku!

Kroz određeni vremenski period Odjeljenje unutrašnjih poslova je pokrenulo jedanaest postupaka zbog ubijanja ribe eksplozivom. Neki se još vode, a neki su dani na optuženje, te su i presuđeni. Međutim, u Privrednom savjetu kotara s kaznama nisu zadovoljni:

— Trebalo bi oštrije kažnjavati. Točno je, ali to nije rješenje problema. Bez široke aktivnosti proizvođača — ribara u suzbijanju ovog zla, ne će biti mnogo koristi.

A ribarska straža! Taj institut je na našem kotaru skoro nepoznat, a ribarska straža i pak postoji. O tom će nas obavijestiti lučki kapetan:

— To je korisna ustanova. Njom bi se moglo uspješno suzbijati dinamitaštvo, a i druge nedozvoljene pojave u ribarstvu. Postoje dvije ekipe: jedna u Splitu i druga u Zadru. Na naš kotar rijetko stignu . . . Svakako jedna takova stražarska ekipa s jednim motornim čamcem, ili s dva, pri kapetaniji u Šibeniku, mnogo bi doprinijela zaštiti ribarstva . . .

— I onda, zaštita riblje mladil — prihvaća predsjednik Privrednog savjeta kotara. Ta se riblja mlad uništava. Mi smo u savjetu donijeli rješenje o zabrani lova mladih giru kroz šest mjeseci . . . Zabrana se krši. Tko da uređuje! Milicija nije u stanju. Treba poznati i mreže i ribu i veličine . . . Jest, ribarska straža . . . To je dobro.

A onda se govorilo i o malim kočama. Kako su opasne. I o pote-gaćama. I u takvim razgovorima nije se ni čuditi, ako se netko zaleli, pa reče:

— Ja bih »zabranio sve pote-gače. Naravno, da tako nije mislio. * * *

Nego, riba se i prodaje. Što bi ribar s ulovom, da se riba ne prodaje. Dobro je i to što postoje poduzeća, kao onaj »Šaran« iz Zagreba. Taj »Šaran«, na primjer, ima nakupca na našem kotaru. Šaran je riječna riba, ali sigurno tolerantna, kad »Šaran« prodaje i morsku ribu. Dakle, »Šaran« u Zagrebu prodaje morsku ribu, a njegov nakupac na šibenskom kotaru kupuje ribu. Njihovi su odnosi potpuno jasni — pravno, ali ne i stvarno.

Jer, zašto »Šaran« nakupac prodaje ribu na šibenskoj ribarnici! Znamo, da nakupci kupuju, a zašto oni prodaju van sjedišta svog maloprodajnog poduzeća! Zna li o tome »Šaran«, ili je nakupac postao šaren!

Prepuštamo, da na to pitanje odgovori nadležni organ vlasti. * * *

Da, s dinamitaša, riblje mladil i ribarske straže skočili smo na »Šarana«. Ali ima još mučnih pitanja. Dobra volja bi ih mogla riješiti. Ce mu prkositi!

A prkose oni iz Murtera. — Mi u našem moru ne damo nikome lovit!

Znamo oni, da je more općenarodno dobro, pa ipak tako govore. Pozvali su ih u kotar. Trebalo je pravedno raspodijeliti »poštu«. Došli su i Tijesnjani i Betinjan i Jezer-

ni, ali onih iz Murtera nema. »Brušketanje« se nije moglo održati.

— Novo »brušketanje« u središtu općine — u Tijesnom. Tamo im je blizu. Doći će.

Ali njima nije bio dalek Šibenik. Oni prkose, pa nisu došli ni u Tijesno.

— Onda ćemo k njima. I odoše k njima — u Murter. Na razgovor su pristali, jer nisu imali kamo. Kakva diskusija! Natezalo se i izvlačilo. I konačno:

— Mi u našem moru ne damo nikome lovit!

A znadu oni da more nije »njihovo«. Da je ono i Jezerana i Tijesnjana i Betinjana, koliko i njihovo, koliko i svakog drugog. Ipak prkose . . .

Oni iz Privrednog savjeta nam rekoše:

— Mi smo mimo njih dodijelili »poštu«. Bili smo prisiljeni . . . Ako nastanu sporovi, tu je sud, a pred sudom prkos ne pobjeđuje . . .

To nije sve o »poštama«. Govori se, da se i kamenje nosi u brodovima — za osiguranje »pošta«. Priča se i o »agresivnim« zahvatima zadržnih, dobro otpremjenih ribarskih brodova s kotara Split i Zadar u šibenske ribolovne rajone. Ali o tom se vodi računa. Nije onako kako misle neki ribari iz Rogoznice. Oni su šutke prelazili preko prodora zadržnih ribara iz Vinišća. A u sebi su trpjeli i među sobom govorili:

— To su zadržni, što im možemo. Može se, drugovi iz Rogoznice, može se i baš zato što su zadržni!

Da se može, potvrdit će rezultati mjera, koje će poduzeti odgovorni iz kotara.

Nego, neka bude dosta ovih razgovora o ribarstvu — bez ribara. Neka drugi put, na ovim stupcima, uzmu riječ ribari!

Spomenik palim borcima na Tromilji

Narod sela Konjevratu i Lozovca uskoro će podignuti spomenik palim borcima na Tromilji.

Novčane priloge za izgradnju spomenika sakupili su sami mještani, a pri tome ih, je u plemenitoj akciji pomogla i Tvornica gline i aluminija u Lozovcu i ostala poduzeća u gradu. Pored toga, priloge su dali i oni mještani koji žive izvan Konjevratu i Lozovca.

Spomenik, koji se izrađuje u Zagrebu, bit će izliven iz bronzne a sa podnožjem će biti visok oko 6 metara.

Tjedan borbe protiv TBC

Kolarski odbor Crvenog križa donio je u okviru »Tjedna borbe protiv tbc« nekoliko važnih zaključaka.

U prvom je redu odlučeno da se održati niz predavanja preko razglasne stanice, zatim u osnovnim organizacijama SSRN, u poduzećima i školama. Isto tako bit će organizirano nekoliko liječničkih ekipa koje će posjećivati neka sela na kotaru. Pružiti punu pomoć akciji besežiranja, a tamo gdje je potrebno provesti preventivne mjere kod obitelji tuberkuloznih bolesnika. Također se predviđa organizirati izlete sa školskom djecom u najbližu okolicu. Isto tako koristit će se i drugi oblici u borbi protiv tuber-

Prvi sastanak novog radničkog savjeta u Lozovcu

Koncem prošlog mjeseca održan je u sindikalnom domu u Lozovcu prvi sastanak novoizabranog radničkog savjeta Tvornice gline i aluminija. Sastanku su, pored članova radničkog savjeta, prisustvovali predstavnik NO-a kotara Veljko Sladoljev, predsjednik sindikalne podružnice radnog kolektiva tvornice Ivo Slavica, zatim sekretar tvorničkog komiteta SKH Srećko Biječić, direktor tvornice Ante Grozdanić i glavni inženjer Blaženko Budanko.

Nakon što je Ante Kapulica podnio izvještaj izborne komisije o izboru radničkog savjeta, prijedlog Boška Peričića, da se iz predsjednika novoizabranog radničkog savjeta zabere Niko Gulini stolarski radnik, jednoglasno je usvijen.

Poslije referata, u kojem je bio iznesen rad dosadašnjeg radničkog savjeta, razvila se diskusija u kojoj su uzeli učešća mnogi od prisutnih članova. Mnogi diskutanti su se osvrnuli na onaj dio referata sa godišnje skupštine Mjesnog sindikalnog vijeća, u kojem je podučeno da je poduzeće iz viška fonda plaća podijelilo radnicima 2 i pol miliona dinara više, dok naprotiv prema priloženim računima proizlazi da nije ispunjen čak ni maksimum od one svote koja je trebala biti podijeljena radničkom kolektivu. Da je do toga došlo proizlazi iz sljedećeg: Tarifni pravilnik poduzeća koji je bio postavljen u ožujku mjesecu 1952. god. određuje prosjek plaća u iznosu od 8.900.— Din. Međutim, uredba od konca srpnja mjeseca iste godine dozvoljava za obojenu metalurgiju prosjek plaća od 10.500 Din. Tu razliku radnici su djelomično dobili krajem prošle i početkom nove godine, dok višak fonda plaća koji je kolektiv ostvario (oko 13 miliona dinara) nije uopće dijeljen. Od gornje sume izdvojit će se 6 miliona dinara za komunalnu izgradnju, a ostatak će se upotrebiti za investicije u samom poduzeću. Nadalje je odlučeno, da se iz fonda samostalnog raspolaganja za potrebe društvenih organizacija dodijeli suma od 340 hiljada dinara, a za izgradnju spomenika palim borcima u Konjevratima iznos od 300 hiljada dinara.

Zdravstveno-prosvjetni tečaj u Zatonu

U Zatonu je ovih dana s uspjehom završio zdravstveno-prosvjetni tečaj, koji je pohađalo 47 polaznika. Tečaj je završilo 45 polaznika s vrlo dobrim uspjehom. Izostajanja nije bilo, što može poslužiti za primjer ostalim tečajevima ove vrste na kotaru. Tečajem je rukovodio Šime Kulaš, bolničar iz Zatonu, koji je uspio zainteresirati prilično velik broj djevojaka u mjestu.

Kino u Betini i Murteru

BETINA: francuski film — IČI ČEMO U PARIZ — Dodatak: Mjesečnik br. 25. (9.—10.V.)

KORNAT (Murter): američki film — MERTON NA FILMU — Dodatak: Mjesečnik JNA br. 29, (9.—10. V.)

Još ima takvih

Približava se konac školske godine. Nastavnici znaju iz iskustva, da se interes roditelja za uspjeh njihove djece u školi sada pojačava. Tokom školske godine najčešći dodir sa školom i nastavnicima pojedinačno održavaju roditelji boljih učenika-ca. Oni pak lošijih i kolebljivih sjete se tek pred četvrto klasifikaciono razdoblje, da je njihovo dijete u školi.

U pitanju su ocjene. Prigovori će doći sa strane nekih roditelja, a stanovita gundanja sa strane nekih učenika-ca. Zrakom će prohujati stereotipne fraze: »Nije me ni pitao... Znao sam, a dao mi jedinicu... Marko, Janko, eto, znali su gore od mene, a prošli — nepravda!...« Ona će njihovi roditelji: »To ti je ikako kome... Protekcija... Trebalo bi njima... Moje je dite sve znalo, a oborili ga... Mrze nas...« i t. d. i t. d. Bit će i nemilih prizora. Mi prosvjetni radnici to dobro znamo.

Evo primjera iz škole u kojoj radim: Zlatka Maslač ima dva mušjaka u našoj školi — jedan u petom, drugi u sedmom razredu. Spomenuta je prošle školske godine, zbog toga što se nastavnica iz matematike jednom usudila dati jedinicu njenom sinu, digla kaku i motiku na nju. Ova nadobudna majka nazvala je tu istu nastavnicu imenima koje je pronašla u svom otrovu. Napokon je nahrupila u školu, u zbornicu, pa dotičnoj pred mnoštvom djece i nastavnika dobacila u lice epitet, koji nije moguće navesti, a koji lako naslutiti...

Tada se taj nemili ispad zataškao.

Međutim, nije mnogo prošlo, pa evo i neka druga majka nahrupila, te učiteljicu u III-em razredu pred djecom fizički napala.

I ovo se zataškalo.

Spomenuta Maslač, valjda ohrabrena popustljivošću onih koji su bili pozvani da interveniraju, i nedavno je pokušala zastrašiti nekoga od nas. Sin joj je u VII. razredu Osmogodišnje škole. Ja sam mu čak i razrednik. Na III-oj klasifikacionoj sjednici prošao je s dobrim. Ali njegova brižna majka sikće zašto on nije prošao s odličnim ili bar s vrlo dobrim, kako su prošla i djeca nekih njenih sugrađana.

Ruku na srce, njenom sinu, čini mi se, više sam posvetio pažnje no drugima. Ali nesreća htjela, pa Zlatkin sin nedavno dobio jedinicu iz povijesti i sumnjivu iz francuskog. Zlatka je pobjesnila. Ona ne sikće na svoga sina, ne, nego na nastavnika. I na čitavu školu baca drvlje i kamenje. Njena sujeta nikako da podnese da ma čije dijete ima bolju ocjenu od njenog.

I nije ona povrijeđena samo radi ove jedinice iz povijesti, nego i radi »prokletih dvica« uopće. Vidi, veli, kao da je teško umjesto jedinice pričvrstiti »tricu«, a umjesto »dvicu« — »peticu«. A ona zna da je njeno dijete bolje od najboljih... Samo mi to ne ćemo da razumimo, a kad bi razumjeli eh njoj bi raslo perje i njeni bi dušmani »pučki«...

Upozorio sam ovu ženu, da sam ja odgovorni dežurni nastavnik, pa da u školi treba biti reda i mira radi djece, a i radi same ustanove, koju svatko mora poštovati. Uzvratila je psovka. Sutradan je otišla do viših prosvjetnih vlasti, tamo je prosula bujicu laži i prikazala se ugrožena... Sad se postavlja pitanje: hoćemo li ići po liniji izvje-

snog straha od ispada ove i njoj sličnih, ili po liniji ocjenjivanja bez ičijeg i ikakvog uticaja sa strana, a najmanje zainteresiranog roditelja? Može se primijetiti da je pitanje uopće smiješno i deplasirano. Slažem se. Ali treba imati na umu da se prostački ispadi nekih roditelja, ovdje ondje, i pak ponavljaju pred konac svake školske godine. U vezi s tim htjeli mi ili ne htjeli, poneki se nastavnici može impresionirati u dilemi hoće li ili ne imati posla s poganim jezikom ovog ili onog nerazboritog roditelja. Jasno je onda da samim time problematika ocjenjivanja postaje složena. Osobito za mlade kolege.

Dakle, iz navedenih i drugih razloga trebalo bi jasno oštro osuditi svaki nepromišljeni i neopravdani ispad roditelja u predmetu o kojem je ovdje riječ, naročito pri koncu školske godine. Ako roditelj ne će tokom školske godine da bude od pomoći školi, zašto mu dozvoliti da je potkopava na kraju? Kad roditelj zločinčki, kao u ovom slučaju, napadne nastavnika psovka ili čak fizički — umjesto redovitog praštanja s naše strane — zašto ga ne pritegnuti da osjeti zakonske posljedice svoga nedjela kao i svaki drugi prestupnik?

Nitko pametan ne niče da i nastavnik, baš u predmetu ocjenjivanja, ponekad može učiniti propust. Problematika ocjenjivanja, po mome sudu veoma je naporan i složen posao. Kriterij ocjenjivanja nikako nije ukalupljen i ujednačen. Nema jednog općenitog pravila, to je više manje stvar lične kulture, stručnosti, savjesnosti i etičkog potencijala.

Stara je poslovice: »Errare humanum est« — čovjek lako pogriješi. I mi prosvjetni radnici, vjerujem u većini, sa zahvalnošću ćemo primiti kritiku i sa strane roditelja ako ona izvire iz poštenih pobuda. Budući da nam je poziv uzgajati druge, skloni smo težnji da uvijek djelujemo u smjeru ličnog usavršavanja.

Na kraju, mislim da nije nikada dovoljno naglašavati i ponavljati roditelju: vaše je dijete u školi tri do pet sati dnevno, a ostalo pod vašim okom. Šta ste, obzirom na to, učinili tokom godine da vaše dijete dobije bolje ocjene? Jeste li na početku školske godine i prema školi i prema svome djetetu učinili sve što je bila vaša dužnost? Šta ste učinili za zajednicu doma i škole. Koliko ste puta, tokom školske godine, posjetili razrednika da ga upitate za učenje i vladanje svoga djeteta i s njime prijateljski savjetovali o teškoćama u radu vašem i njegovom a u korist vašeg djeteta? Jeste li redovito dolazili na roditeljske sastanke? Jeste li redovito kontrolirali domaće zadatke svoga djeteta? Jeste li stalno imali uvid u uspjeh ili neuspjeh u školi svoga djeteta? Šta ste učinili za društveni i moralni odgoj, za razvijanje svijesti svoga djeteta o poštivanju rada u socijalističkom društvu? Koliko ste pomagali školi u oblikovanju svjesnosti, savjesnosti, marljivosti i izdržljivosti, točnosti i upornosti u svakodnevnom radu svoga djeteta? Koliko ste učinili da se kod vašeg djeteta izgradi pravilan stav prema onima koji ga uče, prema njegovim nastavnicima, da ih voli i poštuje kao svoje duhovne roditelje?

prof. Antičić-Lović Jeronim

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Problemi turizma u našem gradu

Šibenska okolica je vrlo interesantno turističko područje bogato prirodnim kontrastnim ljepotama i kulturno-historijskim spomenicima, te kao takovo budi velik interes kod inozemnih turista.

Naše područje treba u turističkom pogledu razvijati prema specifičnostima samog kraja. Taj razvitak bi trebao biti usmjeren u prvom redu na sportsko ribarenje. Da bi se turizam razvijao u tom pravcu trebalo bi na našim otocima podići nekoliko weekend-kućica sa po desetak soba, a k tome osigurati brza prijevozna sredstva.

Na čitavom našem sektoru postoji jedan jedini hotel. Ako pogledamo unalrag nekoliko godina, vidjet ćemo da je sa hotelskim kapacitetom Šibenik stajao kudikamo bolje nego što stoji danas, kada se razvija u vrlo važan industrijski centar. Hotel »Krk« raspolaze sa 36 krevetišta, što predstavlja minimalan kapacitet za jedno takvo područje.

Drugi problem koji se nameće jeste pomanjkanje benzinske pumpe. Ono se pokreće već dvije godine. Problem terena nije mogao biti koćnikom, jer ga ima. Svakako bi ovo pitanje, obzirom na nastu-

pajuću turističku sezonu, trebalo čim prije riješiti. Prošlogodišnje iskustvo nam pokazuje da su inozemni turisti često puta gubili po više sati, tražeći Jugopetrol, u namjeri da svoja kola opskrbe potrebnom količinom benzina.

Daljnji problem je pomanjkanje auto-servisne stanice bez koje se ne može zamisliti uspješan razvoj turizma jednog grada. Za ostvarenje ovoga postoje svi potrebni uvjeti. Najpogodnije mjesto koje bi odgovaralo za autoservisnu stanicu je prostor gdje se danas nalazi smećarija (između bolnice i sudske zgrade), pak bi mjerodavne vlasti o ovom trebale čim prije donijeti odluku.

Usljed nepostojanja stambenog prostora mnogo teškoća zadaje pitanje smještaja ekscurzija, tako da su prošlih godina mnoge grupe bile prisiljene prenoćiti po gradskim parkovima.

I pitanje uređenja cesta na prilazu važnog turističkog objekta Slapova Krke zahlijeva brzo rješenje. U tom pravcu Narodni odbor kolara predvidio je izvjestan kredit. Također i izdavanje jednog prospekta sa našeg područja potrebno je što hitnije riješiti, jer kod inozemnih turista za naš kraj vlada velik interes.

Za ovu sezonu u mnogome će biti poboljšana pomorski saobraćaj, tako da će Šibenik imati veoma dobre veze sa Rijekom i Dubrovnikom. Također i lokalna plovidba bit će pojačana sa dva manja parobroda na pruzi za Rogoznicu i Zirje. Veza Šibenika sa unutrašnjostu bit će isto tako poboljšana. Jedino bi pitanje garderobe na željezničkoj stanici trebalo čim prije riješiti.

Dva uspjeta gostovanja

26. prošlog mjeseca članovi Narodnog kazališta posjetili su rudare u Siveriću, davši komediju »Scampolo«.

Predstava je dana u sindikalnom domu. Posjet je bio vrlo dobar, te se je time potvrdilo: da naši radni ljudi gdje god oni bili i bavili se bilo kakvim radom, vole da, i pored kinematografskih predstava, čuju živu riječ na pozornicama svojih domova.

Tom prigodom, došavši u neposredan dodir sa rudarima, članovi kazališta proveli su izvjesno vrijeme u srdačnom razgovoru sa ljudima ovog radnog kolektiva. Isfi

su izrazili želju da ih se uskoro opet posjeti i po mogućnosti izvede jedna od opereta koje se nalaze na repertoaru.

* * *

1. svibnja cjelokupni kolektiv Narodnog kazališta posjetio je Vodice gdje je u zajedničkom domu izvedena komedija »Porodica Blok«. Dvorana je već dva sata prije početka predstave bila potpuno rasprodana. Publika je s velikom pažnjom pratila izvođenje komada. Nije ni čudo, jer konačno Vodičani imaju svoju tradiciju u vezi kazališnih priredbi i neumorno nastavljaju u tom pravcu upravo pripremajući komediju »Mrtvi ne plaćaju porez«. Po završetku predstave izvodaci su bili nagrađeni burnim aplauzom.

Navečer istog dana stigli smo u Šibenik zadovoljni što smo izvršili svoju obavezu i time još više pridonijeli svečanosti prvomajskoj proslavi u Vodicama.

Prvomajski izleti

Povodom prvomajskih praznika »Putnik« Šibenik organizirao je izlete na Slapove Krke, Vodice i Biograd n/m. I pojedina privredna poduzeća priredila su brojne izlete za svoje radne kolektive. Radni kolektiv Tvornice elektroda i ferolegura priredio je izlet u Vrliku, Biograd n/m i na Slapove Krke, Gradski vodovod na Plitvička jezera, Produktivna drvodjeljska zadruga u Split i t. d. Najveći posjet građana zabilježen je na Slapovima Krke.

Skupština Udruženja penzionera

Skupština Udruženja penzionera za grad i kotar Šibenik koja je održana prošlog mjeseca, prisustvovalo je oko 1300 članova, što odgovara skoro ukupnom broju učesnika na

šest ranijih godišnjih skupština.

Skupštinu je otvorio dosadašnji predsjednik drug T. Beloti u prisustvu delegata Središnje uprave u Zagrebu druga I. Vrkljana. Prije prijelaza na dnevni red odana je počast minutom šutnje preminulom članu Saveznog izvršnog vijeća drugu Borisu Kidriču kao i preminulim članovima Udruženja.

Izvjestaj upravnog odbora pročitao je dosadašnji tajnik drug Dušan Ugriča, a onaj nadzornog odbora drug U. Novak, što su članovi pažljivo saslušali.

Otvorena je diskusija, u kojoj je uzео riječ i delegat drug Vrkljan, koji je izložio vanjsku i unutrašnju političku situaciju, te detaljno ocrtao napore narodnih vlasti za poboljšanje stanja penzionera.

Data je razrješnica starom upravnom i nadzornom odboru, te je izabrana kandidaciona komisija, koja je predložila dosadašnji upravni i nadzorni odbor, proširen svaki sa 2 člana, što je skupština aklamacijom prihvatila.

U ime izabranih odbora zahvalio se skupštini na izraženom povjerenju dosadašnji predsjednik i predložio da se pošalju pozdravni telegrami Predsjedniku Republike drugu Titu, Predsjedniku Izvr. vijeća NRH drugu Bakariću i Središnjoj upravi udruženja u Zagrebu.

Švicarski turisti u gradu

5. svibnja stigla je u naš grad na povratku iz Grčke grupa od 85 turista iz Švicarske. Nakon četirnosatnog boravka u gradu gdje su razgledali najvažnije kulturno-historijske znamenitosti, turisti su proslijedili za Veneciju domaćim brodom »Partizan«.

Šibenik KROZ TJEDAN

Narodno kazalište

ČETVRTAK, 7. V. — RIBARSKJE — SVADE — komedija od Goldonija.

SUBOTA, 9. V. — SCAMPOLO — komedija od Niccodemi-a.

NEDJELJA, 10. V. — RIBARSKJE SVADE — komedija od Goldonija.

Kinematografi

TESLA: premijera američkog filma — CARRIE — Dodatak: Filmske novosti br. 14. (do 11. V.) Premijera američkog filma — RAPSDIJA U PLAVOM — Dodatak: Filmske novosti br. 15.

SLOBODA: premijera američkog filma — ROBOVI PROŠLOSTI — Dodatak: 14. januara 1953. (6. do 7. V.)

Američki film — SLOMLJENA STRIJELA — Dodatak: Sudbina jednog djeteta.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna - ulica Borisa Kidriča.

Iz matičnog ureda

RODENI

Božena, kći Ante i Ike Guberin; Anita, kći Kazimira i Vinke Vulelija; Sineva, kći Ante i Marije Krnić; Dušana, kći Paške i Milke Pekas; Gojko, sin Maše Dubravica; Danijel, sin Ante i Marije Crljen; Đurđica, kći Valentina i Ljiljane Peroković; Biserka, kći Tome i Sonje Vukov; Miljenko, sin Dane i Marice Vudrag; Živko, sin Ivana i Zorke Zoričić; Velimir, sin Branka i Blaženke Mijanović; Gojko, sin Ljubana i Ljubice Sekulija; Nada, kći Ciprijana i Marije Pavić; Mate, sin Ciprijana i Marije Pavić; Vinko, sin Ivana i Jele Grgurev; Vilišana, kći Sime i Marije Jakovljević; Nevenka, kći Tome i Senke Stipančević; Marija, kći Ivana i Jele Grgurev.

VJENČANI

Malić Hrvoje, liječnik — Devčić Marija, liječnik; Pivac Dane, bolničar — Olivari Zorka rod. Bajica, domaćica; Orbančić Petar, kovač — Mučić Jerka domaćica; Kursar Ante, poručnik JRM — Filipi Lidija, domaćica i Corak Filip, major JNA — Antunac Manija, liječnik pomoćnik.

UMRLI

Dubravica Gojko Mašin, star 4 dana; Kokić Roko pk. Jose, star 46 god.; Ljubić Paško pok. Paške, star 59 god.; Kuvač Kata rod. Kosor, stara 44 god.; Novaković Lucija pk. Tome, star 47 god.; Jadrić Stipe pok. Marka, star 27 god.; Roca Ivo pok. Krste star 25 god.; Rosini Ante pok. Ivana, star 67 god.

DAN VATROGASTVA SVEČANO PROSLAVLJEN

2. svibnja o. g. Dobrovoljno vatrogasno društvo Šibenik svečano je proslavilo Dan vatrogastva. Toga dana u društvenim prostorijama članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva položili su svečanu zakletvu, nakon čega su podijeljene spomenice i diplome zaslužnim članovima društva. Potom su vatrogasci uz pratnju šibenske narodne glazbe učinili ophod gradom. Također je u okviru proslave izvršen posjet vatrogasnim četama u Vodicama i Drnišu.

SPORTSKI ŽIVOT

Na Prvomajskoj veslačkoj regati u Splitu

„Krka“ pobijedila u trci četveraca

2. ov. mj. u Splitu je održana tradicionalna veslačka regata koju svake godine organizira VK »Gusar«. Pored organizatora, na regati su učestvovali splitski »Mornar«, šibenska »Krka« i velalučki »Ošjak«. Regata je održana po veoma lijepom vremenu, a istoj je prisustvovalo nekoliko hiljada građana Splita. U trci četveraca sa i bez kor-

milara prvi su na cilj došli veslači »Krke«, postigavši relativno dobro vrijeme. To je ujedno i prvi veći uspjeh naših veslača za posljednjih nekoliko godina. Svakako da će postignuti dobri rezultati na prvomajskoj regati u Splitu dati potstrek za što bolji uspjeh na ovogodišnjem državnom prvenstvu koje će se održati u Šibeniku. Vrijedan u-

spjeh zabilježio je i splitski »Mornar« u trci osmeraca za seniore, a isto tako i velalučki »Ošjak« koji je osvojio prvo mjesto u trci gig-četverca s kormilarnom sa podmladak.

Tehnički rezultati: četverac slobodne grupe s kormilarnom za seniore: 1. »Krka« 3:22,0, 2. »Mornar« 3:24,9, 3. »Gusar« 3:27,0; gig-četverac s kormilarnom za podmladak: 1. »Ošjak« 2:09,1, 2. »Gusar« 2:09,6; dvojica jol de mer za novake: 1. »Mornar« 3:32,0, 2. »Gusar« 3:52,4; gig-četverac s kormilarnom za novake: 1. »Mornar« 3:14,5, 2. »Gusar« 3:14,9; četverac bez kormilara za seniore: 1. »Krka« 3:16,0, 2. »Mornar« 3:20,5; skif seniore: Vlašić (»Mornar«) 3:56,0; osmerac za podmladak: 1. »Mornar« 1:53,0, 2. »Krka« 1:57,2, 3. »Gusar« 2:00,1 i osmerac za seniore: 1. »Mornar« 2:51,1, 2. »Gusar« 3:03,6.

Poslije natjecanja pobjednicima su podijeljeni prelazni darovi od strane Gradskog odbora za fizičku kulturu i »Hajduka«.

Štafeta pionira

Velik broj pionira sa područja našeg grada i kotara uručit će i ove godine svoje tople pozdrave i čestitke voljenom Titu za njegov 61. rođendan. Štafeta pionira, kojom će oni uručiti tople čestitke i želje, organizirana je tako da će u njoj učestvovati pioniri iz svih škola na području grada i kotara, a kretat će se u četiri pravca. 5. ov. mj. štafeta pionira krenula je iz Krkovića i Dvornica, a 7. ov. mj. uputili će se štafeta iz Vrsnog i Žirja. Štafeta pionira iz ta četiri pravca dolazi u Šibeniku 9. ov. mj. u 16 sati, a 10. ov. mj. ujutro pioniri grada i kotara predat će štafetu pionirima kotara Drniš.

Iz našeg grada u ovoj štafeti učestvuje oko 500 pionira.

Šibenski planinari na Velebitu

Grupa od šest šibenskih planinara dočekala je 1. maja na najvišem vrhu Velebita (1753 m), koji je bio pokriven debelim slojem snijega. Na povratku planinari su došli u Knin, odakle su priredili izlet na izvor rijeke Krke Za dobru organizaciju izleta treba zahvaliti vodiču dr. Zokaliću, kao i predsjedniku planinarskog društva »Šibenik« Bori Ljupkoviću. Veljko M.

U prijateljskom susretu

„ŠIBENIK“ - „SPLIT“ 4:2

Za vrijeme prvomajskih praznika odigrao je »Šibenik« dvije prijateljske utakmice sa prvomakom južne grupe splitskog nogometnog podsveza »Splitom«. Prvi susret, koji je održan 1. svibnja u Splitu, završen je neodlučno 2:2 (2:1). »Šibenik« je, osim prvog dijela prvog poluvremena, predveo izrazito slabu igru, dok su domaći igrali borbenije i poštenovnije.

U uzvratnom susretu, koji je održan 3. svibnja u Šibeniku, pobijedio je »Šibenik« sa rezultatom 4:2 (3:1). I ovoga

puta, iako su domaći većim dijelom bili premoćniji, nisu uspjeli, uslijed neefikasnosti navalnog reda realizirati brojne šanse. Srednji red bio je najbolji dio momčadi, a osobito Tambača koji se nalazio na svakom mjestu i u obrani i u navali kad je bilo potrebno. Gosti su rijetko dolazili pred vrata »Šibenika«. Ipak su nekoliko puta preko brzih krila opasno ugrozili gol domaćih. Kod gostiju su se istakli Vidović, Krstulović i Alujević.

Zgoditke su postigli za »Šibenik« Đurić i Tedling po dva, a za »Split« Grubić.

Pred oko 1000 gledalaca sudio je dobro Miro Crnogača iz Šibenika.

Momčadi su nastupile u ovim sastavima:

ŠIBENIK: Aras, Iljadica, Erak I., Tambača, Erak II., Blažević, Zorić, Bego, Đurić, Tedling i Friganović.

SPLIT: Vidović, Meštrović, Sizmoro, Krstulović, Bilić, Antić, Vidak, Alujević, Grubić, Batinić i Vidaković.

KOLO popunjava mješoviti zbor

RKUD »Kolo« radi popune svog postojećeg mješovitog zbora poziva građane da se prijave na audiciju, koja će se vršiti 8. i 9. ov. mj. od 18 do 20 sati, a 10. V. od 11—12 sati u novim društvenim prostorijama ul. Pavle Pap-Silje.

JAVNA ZAHVALA

Prigodom smrti mog neprežaljenog supruga Roka tople se zahvaljujem sindikalnoj družnici Tvornice glinice i aluminijske Lozovac, a naročito Niki Gulinu, koji je uzao na sebe organizaciju sahrane i inače bio na pomoć pokojniku. Također se zahvaljujem svim prijateljima koji su izrazili svoje saučesće i prisustvovali sahrani nezaboravnog pokojnika.

Tugujuća obitelj
Tona Kokić

SKLAD

Sa logovanja DIO Partizan kod Visovca

— Djeca su sjajno izdržala — konstatalirali smo još jedamput, kada smo stigli do cilja, logora, koji je izvidnica DOT »Partizan« podigla između dva reda jablana, na samih 200 metara pred obalom jezera na kojem se izdiže ljupki otočić Visovac od kojeg se vidi samo zeleni pojas, krovnici i zvonik. U koloni je bilo omjadinaca i nekoliko starijih, ali najviše djece.

Kako nas je izvidnica samo dočekala! Postrojili su se i isprsnili pozdravili drugove i drugarice za koje su podigli onih šest malih šatora pod jablanima. Ponošni na svoje djelo, dobro odabrani položaji i šatore, odmah su nam svratili pažnju na crnu kovčevu kožu, koju su toga dana oderali sa janjeće žrtve i nategnute pribili na jablan. Janje ispekli i pojeli. K tome i još neki, rekoše izvanredan, rižol. Pa ipak, valjda od rada i dobrog zraka, neki od njih zapitaše novodošle da li imaju žtogod za pod zube.

Preko biličkog terena prolazili smo tzv. ulicama između ograda da bi izbili na Smokvić do 5 sati poslije podne, gdje čekaju banke da nas prebace u Skradin. Dogodilo se da smo po bespuću izbili na Krku, ali desno od Smokvića. Tako je bolje ispalio, jer nas na Smokviću nisu ni čekali. Mislili ljudi da su naručeni za 5 sati u jutro! Ali srećom opaziše nas iz Skradina i doveslaše.

Prateći pogledom neko vrijeme Skradinsko polje, s ceste koja se dosta strmo penje uz brdo, i udišući dobrim dijelom puta miris borovine, stigli smo u Dubravice. Odatle do logora put je vodio nizbrdo. Dospio sam u red s jednim dječakom, koji mi izjavi da je zadovoljan što je pošao na ovaj put i da bi pobjegao da ga roditelji nisu pustili.

— Pobjegao — upitah.
— E, tako sam ja još jedamput.
— A zašto?
— Zato što su me u kući nepravedno istukli.

— Pa gdje si pobjegao?
— Lutao sam pet dana po gradu i po polju i po malo krao.
— Kako ti je to prošlo?
— Nisam više mogao, pa sam se vratio kući i tamo su me opet istukli.

— To je bilo prije, dvije godine, kada je imao tek 12 godina. Gledajući u obleke, koji su se s vjetrom gomilali rekao mi je kao pjesnik:
— Volim nevnijeme.
Djelovao je vrlo ozbiljno. Nisam ga htjeo više ništa pitati. Putem se orila pjesma.

Netom se leglo prvu noć pod šatore na tvrđi ležaj, vjetar se silnije razmahao. Jablani su složeno šumili, a krošnje im se uvijale klanajući se sili koja ih prištiće. Izgledalo je na oluju. Ali od tog ništa. Jutro je osvanulo mirno. Iako umorni, gotovo svi su se rano probudili. Kasnije: pozdrav zastavi, pa čaj, koji je Ante, jednako kao i ručak i večeru spremao umješno i ukusno. Drugi su mogli biti samo pomagajući, ali kuhar — samo on.

Raspored: jedni po vodu, drugi po drva, i t. d. Dječaci su zazivali strica Duju, a djevojčice tetu Rajku. Bilo je u tom zazi-

vanju prizvuka dječje lukavosti, ali i neposrednosti i iskrenosti. Njih dvoje već dugo vremena kroz vježbanje i izlete prate generacije naše djece, a volja da to i dalje rade uvijek je živa.

Sunčanje, igra, pjevanje i pričanje po grupicama. Ručak. Poslije podne — Visovac.

Oko je privuklo zelenilo na otočiću. U nutрини crkve krije se nekoliko slika, po svojoj vrijednosti majstora, ali većinom nepoznatih. Među njima je i jedna Murillova. U biblioteci pogled pada na jedan uokvirani sultanov ferman, kojim je turski car jamčio sigurnost samostanu od samovolje nižih osmanlijskih glavara i vojnih starješina. S desne strane stoji veliki zakrivljeni mač u koricama. Predaja kaže da je pripadao Vuku Mandušiću. A In-kunabula »Ezopove basne« još se može naći samo u Londonu i u Oxfordu. Prijevod je latinskotalijanski. Tu u malim visovačkim njeđrima sakupljala se djela evropskog i nacionalnog duha, umjetnost i kulture, a kmetovi su na obali Krke pognutih leđa prevrtali zemlju, pasli blago i sjekli drva, ili ginuli u okršajima s Turcima na bližim i udaljenijem razbojištima.

Uvečer je plamsala logorska vatra. Pjevalo se. Izgleda da se u takvoj prilici budi, barem za trenutak, neka iskonska želja da poigrate oko vatre, da kriknete neartikuliranim glasom. Djecu to potsjeti na knjige i filmove o Indijancima i Crncima. Jedan mi je dječak na maršu oduševljen, ali odmjereno, govorio o vrlinama apaškog poglavice Chocisa iz filma »Slomljena strijela«.

Sutradan je došao jedan manji auto u kojem je donesen kruh za posljednji ručak pod jablanima. Taj auto odnio je sobom i pisca ovih redaka i dok je s ruksakom prelazio njivu do auta, jedna grupa djevojčica lukavo se nasmijala, a zatim hineći ljutnju dobacila:

— I vi odlazite autom. Lijepo ste nas uređili ovaj put.
Da, one su s ostalima krenule poslije ručka pješke za Šibenik. Što da im kažete? Ta duhovito su se izrazili. Nisu znale da sam tu samo gost.

Povratak: Rupe — glavna cesta — Roški slap — Drniš — Skradinski buk — Šibenik. Koliko ljepote! Plavo-zelena voda, bjelina pjene vodopada, maslinici i vinogradi na crvenici zemlji, ograde sa grmljem, klisure i opet gore plavi svod s po kojim oblakom.

Opet ćemo se vidjeti! Od svega najbolja su bila djeca. Njihov nestašluk, neumornost onih, kod nekih slabanih, nogu i ruku u hod i igri, jednostavno se uklapala u okolinu: u dvored jablana, u potocić koji je tekao kraj logora u Visovačko jezero iz kojeg se pila voda, u plavećnito vode i neba. Sve je bilo u skladu s prirodom, s ovim prvomajskim proljećem, praznikom rada. Umaralo se tijelo, a odmarao duh. Neka »Partizan«, škola i druge ustanove vode djecu i omladinu u prirodu i s njome ih druže. Dajmo omladini da raste i jača! Dajmo joj da se oplemenjuje!

KONAC KRUPP-OVA CARSTVA

Dne 6. ožujka 1953. god. zapadni saveznici su, zaključujući pregovore koje su otpočeli još pred dvije godine, predložili »kralju topova« Alfredu Kruppu, zadnjem potomku njemačke »dinastije« ugljena i čelika, da im ustupi svoje industrijske objekte. Saveznici su mu spremni kao protuvrijednost isplatiti svotu koja bi u našem novcu iznosila oko 15 milijardi di-

nara. Osim toga poyratili bi mu sve obiteljske posjede i dobra koja se cijene na daljnjih 30 milijardi dinara. Ovi posjedi su koncem rata bili konfiscirani. Na završetku pregovora Alfred Krupp je formalno obećao saveznicima da primljeni novac ne će nikada investirati u produkciju oružja. Ova izjava praktični znači konac jednog ogromnog »carstva« njemačke obitelji Krupp.

U Vodicama osnovano DTO „Partizan“

U Vodicama je 29. IV. osnovano DTO »Partizan« koje za sada broji oko 60 članova. Izabrana je i uprava društva na čelu sa Markom Rocom. Članovi su Ivo Šain, Roko

Bareša, Josip Miliša, Branko Skočić, Ivan Šain i Tomislav Španja.

Na osnivačkoj skupštini donesen je i program rada u kojem se navode konkretni zadaci za rad novog društva. Tako će se odmah pristupiti organiziranju Titove štafete, kao i proslavi rođendana maršala Tita. Društvo će također početi s pripremanja za kolarski slet »Partizana«.

Da bi se osiguralo stručno rukovodstvo u društvu, odlučeno je da se na prednjački kurs upute tri druga. Pored toga, povest će se akcija za nabavku jednog četverca, a isto tako će se popraviti postojeće sprave. Važan je zaključak da će društvo raditi na osnivanju organizacije »Partizan« u Tribunju.

Kuglaški turnir

U okviru proslave 1. svibnja održan je u Šibeniku kuglaški turnir, koji je organizirao KK »Šubičevac«. Na turniru su, pored organizatora, učestvovali kuglaški klub SD »Mornar«, zatim KK, Željezničar, »I. Lavčević« i kuglaška sekcija SD »Galeb«.

U finale su se sastali članovi KK »Šubičevac« i SD »Mornar«. Pobijedio je KK »Šubičevac« sa razlikom od 60 čunjeva. Na turniru je uzelo učesća oko 50 kuglaša većinom iz redova omladine, polučivši veoma dobre rezultate. Za održavanje ovakvih turnira osjetilo se pomanjkanje jedne moderne kuglane, kojom naš grad uvelike oskudijeva, tim više danas kada se kuglaški sport u gradu naglo razvio, naročito među omladinom. Stoga je na mjerodavna da čim prije započnu s izgradnjom jedne moderne dvo-stazne kuglane, a o čemu u velikoj mjeri ovisi i daljnji razvitak ovog lijepog sporta.

SD Mornar otvorio jedriličarsku sezonu

Pomorsko-brodarski klub SD »Mornar« otvorio je 1. svibnja o. g. jedriličarsku sezonu. Toga dana u šibenskoj luci jedriličari SD »Mornar« svojim urednim jedrilicama bili su predmet pažnje građana Šibenika, koji su preko cijelog dana pratili jedrenje vrijednih jedriličara »Mornara«.

OBAVIJEST

Obavještavamo sve naše cij. mušterije kao i dobavljače da je od 1. svibnja o. g. umjesto dosadašnjeg poduzeća „Žitni fond“ Šibenik, osnovano novo poduzeće

„PREHRANA“ - poduzeće za promet prehrambenim artiklima Šibenik, koje osim prednjeg obuhvaća ranije poslovanje „Gradskog magazina“ Šibenik u prehrambenoj robi i ostalim kućnim potrepštinama.

Tekući račun kod Narodne banke Šibenik 531-T-420.

Telefoni; 485, 486, 462

Uprava poduzeća
„PREHRANA“
Šibenik